

Neuhradené záväzky z pohľadu DPH a účtovania

Účelom mechanizmu odpočítania dane je odpočítať iba tie sumy dane, ktoré odberateľ zaplatil dodávateľovi. Od roku 2021 bola preto v zákone o DPH odberateľovi ustanovená povinnosť vrátiť štátu odpočítanú daň, ak dodávateľovi za nakúpený tovar alebo službu nezaplatil. Ako postupovať z pohľadu zákona o DPH a ako si poradiť v účtovníctve?

Neuhradené záväzky a DPH

Situácie, v ktorých je odberateľ platiteľ DPH povinný vrátiť do štátneho rozpočtu odpočítanú DPH, upravuje § 53b zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej zákon o DPH). V článku rozoberáme problematiku ustanovenú v § 53b ods. 1 písm. a), kedy má platiteľ DPH povinnosť opraviť odpočítanú daň z prijatých plnení tovarov a služieb, ak úplne alebo čiastočne neuhradil záväzok do 100 dní odo dňa jeho splatnosti a od dodávateľa nedostal opravný doklad k nevyhľaditeľnej pohľadávke podľa § 25a zákona o DPH.

Z ktorých záväzkov má odberateľ povinnosť vrátiť odpočítanú daň?

Odberateľ platiteľ DPH má **povinnosť vrátiť odpočítanú DPH**, tzn. vykonať opravu odpočítanej dane zo záväzkov za dodanie tovaru alebo služby:

- s miestom dodania v tuzemsku,
- a osobou povinnou platiť DPH je dodávateľ v zmysle § 69 ods. 1 zákona o DPH.

Opravu odpočítanej dane odberateľ vykoná v rozsahu, v akom za dodanie tovaru alebo služby nezaplatil – **v rozsahu neuhradeného záväzku**. Ak platiteľ DPH odpočítal daň v pomernej výške, pri oprave odpočítanej dane zohľadní toto pomerné odpočítanie dane. V súlade s princípom zachovania daňovej neutrality oprava odpočítanej dane môže byť najviac do výšky pôvodne odpočítanej dane.

Oprava odpočítanej dane sa **nevzťahuje** na záväzky, ktoré vznikli pri dodaní tovaru alebo služby:

- s miestom dodania mimo tuzemska, alebo
- s miestom dodania v tuzemsku, ak osobou povinnou platiť daň je odberateľ (napr. tuzemské samozdanenie), alebo
- ak odberateľ daň neodpočítal z dôvodu použitia prijatých plnení na oslobodené plnenia alebo daň nebola odpočítaná z iného zákonného dôvodu.

V ktorom zdaňovacom období je potrebné daň vrátiť?

Odberateľ má povinnosť opraviť odpočítanú daň v rozsahu neuhradeného záväzku **v zdaňovacom období, v ktorom uplynulo 100 dní odo dňa jeho splatnosti**.

Čo v prípade, ak následne dôjde k zaplateniu záväzku?

Podľa § 53b ods. 4 zákona o DPH, ak odberateľ po vrátení odpočítanej dane štátu uhradí záväzok (čiastočne alebo úplne), má právo vykonať opravu opravenej odpočítanej dane, tzn. **má právo opätovne odpočítať daň**. Daň odpočíta vo výške zodpovedajúcej sume protihodnoty, ktorú zaplatil. Vykoná tak v zdaňovacom období, v ktorom záväzok úplne alebo čiastočne zaplatil.

Čo v prípade, ak zaplatenie záväzku nenastane?

Ak odberateľ vráti odpočítanú daň štátu a k úhrade záväzku nedôjde (záväzok nebude nikdy zaplatený), nemá žiadny nárok na opätovné odpočítanie dane. Z takéhoto nákupu tovaru alebo služby sa DPH teda neodpočíta.

V prípade, že sa platiteľ dane rozhodol v súlade s § 51 ods. 2 zákona o DPH uplatniť odpočítanie dane v neskoršom zdaňovacom období a odpočítava daň až po skončení zdaňovacieho obdobia, v ktorom uplynie 100 dní odo dňa splatnosti záväzku, pričom tento záväzok stále trvá (záväzok nie je zaplatený alebo je zaplatený len sčasti), je povinný súčasne s odpočítaním dane vykonať aj opravu odpočítanej dane v rozsahu, v akom nezaplatil za prijaté plnenie. Z uvedeného vyplýva, že v daňovom priznaní, v ktorom si platiteľ dane uplatňuje štandardný odpočet DPH (v r. 18/19, r. 20/21), uvedie aj opravu odpočítanej dane v r. 29.

Príklad: Slovenský odberateľ, mesačný platiteľ DPH, prijal v máji 2024 reklamnú službu od slovenského dodávateľa, platiteľa DPH. Došlú faktúru obdržal 15. 5. 2024: základ dane 10 000 eur, DPH 2 000 eur, dátum splatnosti 31. 5. 2024. Odpočítanie dane 2 000 eur si uplatnil v máji 2024. Odberateľ uhradil faktúru až 4. 10. 2024 v plnej výške 12 000 eur. Aké povinnosti má odberateľ z pohľadu DPH?

Odberateľ, platiteľ DPH, si uplatnil odpočítanie dane z došlej faktúry vo výške 2 000 eur v zdaňovacom období máj 2024. V DP DPH uviedol odpočet v r. 19 a r. 21, v KV DPH uviedol faktúru v časti B2. Faktúra nie je v lehote splatnosti zaplatená, preto sleduje jej zaplatenie.